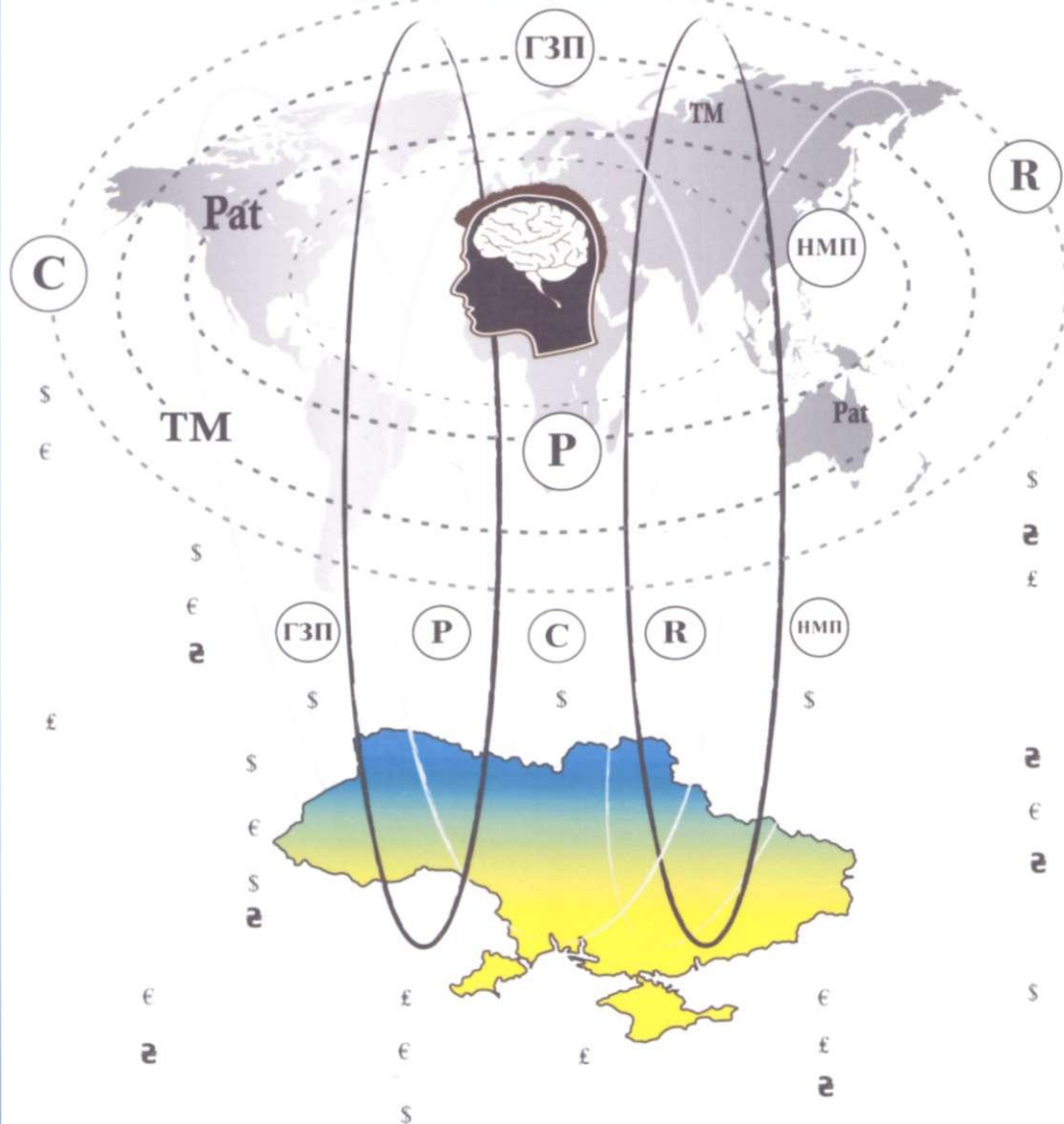

Фордзюн Ю.І., Кабацій В.М.

ОСНОВИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Фордзюн Ю.І., Кабацій В.М.

ОСНОВИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

навчальний посібник

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України
для студентів вищих навчальних закладів*

Київ

2012

УДК: 343.78+338.1 +343.78
ББК67.404.3
Ф792

*Рекомендовано Міністерством
освіти і науки, молоді та спорту України
як навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів
(Лист № 1/1 і-22 75 від 20.02.12)*

ISBN 978-966-2781-02-1

Фордзюн Ю.І., Кабацій В.М.

Ф792 Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник /
Ю.І. Фордзюн, В.М. Кабацій - К.: Кондор-Видавництво, 2012. -
208 с.

Рецензенти:

- Андреева О.А. - доктор технічних наук, професор кафедри технології шкіри та хутра Київського національного університету технології та дизайну
- Шамрай В.О. - доктор юридичних наук, заслужений діяч науки і техніки України, професор Академії праці і соціальних відносин Федерації професійних спілок України

Навчальний посібник розроблено відповідно до навчального плану з дисципліни «Інтелектуальна власність» та призначений для студентів усіх напрямів та спеціальностей підготовки вищих навчальних закладів (спеціалістів, магістрів); майбутніх новаторів, працівників малого та середнього бізнесу, суб'єктів господарювання всіх рівнів з метою ознайомлення з правовими нормами у сфері інтелектуальної власності.

Представлені матеріали дають необхідний комплекс знань у сфері системи правової охорони інтелектуальної власності для розвитку малого, дрібного, середнього бізнесу, захисту та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

ББК67.404.3

ISBN 978-966-2781-02-1

© Фордзюн Ю.І., Кабацій В.М., 2012
© Кондор, 2012

ЗМІСТ

Скорочення.....	6
Вступ	7
Розділ 1. Інтелектуальна власність як система знань у розвитку суспільних відносин	11
1.1. Історія інтелектуальної власності.....	12
1.2. Основні поняття у сфері інтелектуальної власності та їх характерні особливості.....	14
1.3. Історія інтелектуальної власності в Україні.....	17
1.4. Досвід Мукачівського державного університету з вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» та проблем у сфері інтелектуальної власності.....	23
Питання для контролю.....	27
Розділ 2. Система інтелектуальної власності.....	28
2.1. Передумови створення Всесвітньої організації інтелектуальної власності.....	29
2.2. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.....	31
2.3. Суб'єкти ринку об'єктів інтелектуальної власності.....	33
2.4. Законодавче забезпечення ринку інтелектуальної власності.....	36
2.5. Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності.....	39
Питання для контролю.....	41
Розділ 3. Правова охорона об'єктів авторського права.....	42
3.1. Еволюція авторського права.....	42
3.2. Об'єкти авторського права.....	45
3.3. Службові твори.....	50
3.4. Форми правової охорони об'єктів авторського права.....	51
3.5. Порядок реєстрації об'єктів авторського права.....	54
3.6. Проблеми у сфері охорони об'єктів авторського права та відповідальність.....	55
Питання для контролю.....	57
Розділ 4. Правова охорона об'єктів суміжного права.....	58
4.1. Еволюція суміжного права.....	60
4.2. Сфера правового регулювання суміжного права.....	60
4.3. Форма правової охорони об'єктів суміжного права.....	62
4.4. Суб'єкти суміжних прав.....	66
Питання для контролю.....	68
Розділ 5. Правова охорона винаходу (корисної моделі).....	69
5.1. Історія розвитку винахідництва та патентного права.....	69

5.2. Винаходи, корисні моделі як вид інновацій та шлях розвитку суспільних відносин.....	73
5.3. Патент, як форма правової охорони винаходу (корисної моделі) ..	76
5.4. Основні критерії винаходу.....	80
5.5. Основні критерії корисної моделі.....	82
5.6. Порядок реєстрації винаходу (корисної моделі).....	84
Питання для контролю.....	86
Розділ 6. Правова охорона промислового зразка.....	87
6.1. Гармонізація законодавства щодо охорони промислових зразків.....	88
6.2. Патент, як форма правової охорони промислового зразка.....	91
6.3. Класифікація промислових зразків та їх основні критерії.....	93
6.4. Порядок реєстрації промислового зразка.....	95
Питання для контролю.....	97
Розділ 7. Правова охорона товарного знака, торговельної марки.....	98
7.1. Еволюція знаків для товарів та послуг.....	99
7.2. Свідоцтво на знак для товарів і послуг як форма правової охорони.....	103
7.3. Назва підприємства, торгова марка, товарний знак - засоби індивідуалізації.....	109
7.4. Класифікація товарних знаків.....	112
7.5. Ознаки товарного знака для реєстрації в Укрпатенті.....	114
7.6. Порядок реєстрації товарного знака.....	116
7.7. Функції товарного знака в умовах ринкової економіки.....	119
7.8. Приклади порушень прав на знаки для товарів та послуг.....	121
7.9. Форми захисту прав власника торговельної марки.....	124
7.1.0. Торговельна марка СС.....	126
Питання для контролю.....	127
Розділ 8. Правова охорона зазначення походження товару.....	129
8.1. Еволюція найменування місця походження товару.....	130
8.2. Свідоцтво на зазначення походження товару як спосіб правової охорони.....	131
8.3. Ознаки місця походження товару та їх класифікація.....	135
8.4. Функції найменування місця походження товару.....	137
8.5. Порядок подання заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару.....	139
Питання для контролю.....	143
Розділ 9. Правова охорона «ноу-хау».....	144
9.1. Історичний розвиток «ноу-хау».....	145

9.2. «Ноу-хау» як об'єкт інтелектуальної власності.....	146
9.3. Характерні особливості «ноу-хау».....	149
9.4. Правова охорона «ноу-хау»	150
Питання для контролю	152
Розділ 10. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності	153
10.1. Інтелектуальна власність як капітал в ринкових умовах	154
10.2. Мета та основні способи комерціалізації.....	156
10.3. Передача (продаж) прав на об'єкти права інтелектуальної власності.....	159
10.4. Методи оцінки вартості ОІВ.....	160
Питання для контролю.....	163
Розділ 11. Засади фінансово-економічної безпеки у сфері інтелектуальної власності в Україні	164
11.1. Історичні та теоретико-економічні аспекти фінансово-економічної безпеки в сфері інтелектуальної власності в Україні	168
11.2. Комерційна та службова таємниці як різновид конфіденційної інформації та об'єкти права інтелектуальної власності	168
11.3. Проблеми законодавчого забезпечення фінансово-економічної безпеки в сфері інтелектуальної власності.....	173
11.4. Захист прав на комерційну таємницю.....	178
та відповідальність за порушення режиму комерційної таємниці	178
11.5. Пропозиції щодо вдосконалення системи фінансово-економічної безпеки у сфері інтелектуальної власності.....	184
Питання для контролю.....	186
Список використаної літератури.....	187
Рекомендована література	189
Глосарій.....	190
Тести для самоконтролю.....	196
Методичні рекомендації.....	204
Навчальне видання.....	207

9.2. «Ноу-хау» як об'єкт інтелектуальної власності.....	146
9.3. Характерні особливості «ноу-хау».....	149
9.4. Правова охорона «ноу-хау».....	150
Питання для контролю.....	152
Розділ 10. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності.....	153
10.1. Інтелектуальна власність як капітал в ринкових умовах.....	154
10.2. Мета та основні способи комерціалізації.....	156
10.3. Передача (продаж) прав на об'єкти права інтелектуальної власності.....	159
10.4. Методи оцінки вартості ОІВ.....	160
Питання для контролю.....	163
Розділ 11. Засади фінансово-економічної безпеки у сфері інтелектуальної власності в Україні.....	164
11.1. Історичні та теоретико-економічні аспекти фінансово-економічної безпеки в сфері інтелектуальної власності в Україні.....	168
11.2. Комерційна та службова таємниці як різновид конфіденційної інформації та об'єкти права інтелектуальної власності.....	168
11.3. Проблеми законодавчого забезпечення фінансово-економічної безпеки в сфері інтелектуальної власності.....	173
11.4. Захист прав на комерційну таємницю.....	178
та відповідальність за порушення режиму комерційної таємниці.....	178
11.5. Пропозиції щодо вдосконалення системи фінансово-економічної безпеки у сфері інтелектуальної власності.....	184
Питання для контролю.....	186
Список використаної літератури.....	187
Рекомендована література.....	189
Глосарій.....	190
Тести для самоконтролю.....	196
Методичні рекомендації.....	204
Навчальне видання.....	207